

EQUIDADE DE XÉNERO EN XOGUETES TECNOCIENTÍFICOS INTERACTIVOS

FERNÁNDEZ CRUCES, MÓNICA

JUNCAL FERNÁNDEZ, LAURA

POLO JIMÉNEZ, MARTA

*Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte.
Universidade de Vigo*

INTRODUCCIÓN

Actualmente, malia que semella superada a afirmación de que “a ciencia non é cousa de mulleres”, son moitas as investigacións que poñen de manifesto a escaseza de presenza feminina no eido tecnocientífico (Álvarez Lires, Nuño e Solsona, 2003; Kahle, 2004; Solsona, 2010).

É neste aspecto onde a escola xoga un papel fundamental, xa que pode actuar como lexitimadora e reprodutora de códigos de xénero ou adoptar o papel contrario. É dicir, emprender unha acción positiva no que a Coeducación se refire e, deste xeito, favorecer que as mulleres, neste caso aínda nenas, accedan á tecnociencia.

Aínda así, tal como sosteñen Álvarez-Lires et al, (2014), o problema xa non é o acceso, senón o lugar que ocupan as mulleres na educación científica e na investigación, nos postos de decisión así como os itinerarios profesionais que elixen. En consecuencia, o cambio, para que sexa efectivo, hase de dar de xeito paralelo na tecnociencia, na sociedade e nas aulas.

Dende os centros educativos, é preciso reflexionar sobre os recursos que se utilizan e detectar se neles se amosan tratamentos discriminatorios e sexistas e facer consciente ao alumnado destes. Do mesmo xeito, débense ofrecer modelos de profesións tradicionalmente vinculadas ao outro xénero e, así, favorecer que as nenas accedan á Ciencia e á Tecnoloxía de maneira igualitaria.

ANÁLISE DE RECURSOS LÚDICO-DIDÁCTICOS

A presente análise céntrase en seis conxuntos da liña de xoguetes tecnocientíficos interactivos *Lego education*: “Set LEGO Education We-Do”, “Robótica LEGO Education Mindstorms”, “Story Tales LEGO Education”, “Cafe+ set LEGO Education” “Early learning playground LEGO Education”, “LEGO Education Duplo tubes” e “Renewable Energy set LEGO Education”.

Os criterios establecidos para realizar unha análise, con perspectiva de xénero, foron:

Análise de imaxes

- Número de nenas e nenos que se mostran.
- Actitude que aparece amosando cadaquén.
- Diversidade racial ou étnica.

Análise de texto

- Uso ou non dunha linguaxe inclusiva.

En primeiro lugar, no que atinxe ás imaxes, apréciase un equilibrio na presenza de crianzas de ambos sexos, mesmo unha maior porcentaxe de nenas (50,7%) que de nenos (49,3%). Débese subliñar, tamén, a diversidade das crianzas; negras, brancas e orientais, tanto nas imaxes coma nos propios bonecos dos xoguetes. Por último, as actitudes dunhas e doutros son, polo xeral, activas e sen carga sexista nin estereotipada.

En segundo lugar, respecto á linguaxe utilizada, nos sete conxuntos analizados, obsérvase a xeneralización do masculino, por exemplo, “ellos” ou “niños”. De modo que, malia ofrecérense referentes femininos icónicos, no texto desaparecen.

CONCLUSIÓNS

Pódese afirmar que os recursos analizados amosan equilibrio de sexo e raza. Do mesmo xeito, as actitudes que mostran as crianzas son activas o cal é un bo síntoma de cara a ofrecerlles modelos de profesionais que se dedican ás ciencias e utilizan a robótica. Mais, o uso da linguaxe é unha materia pendente, polo uso xeneralizado do masculino.

Os xoguetes analizados responden ás características dun recurso didáctico innovador no que o alumnado é quen constrúe a súa aprendizaxe de maneira divertida, á vez que realiza esta construción en interacción con iguais. O antedito, fai que estes recursos constitúan unha boa alternativa á hora de ensinar tecnociencia nas aulas de EI e EP, sempre que se coide que a linguaxe sexa inclusiva e cunha metodoloxía axeitada.

AGRADECEMENTOS

Ao proxecto de investigación EDU2015-68617-C4-1-R sobre “Redes de Innovación para la inclusión educativa y social”, financiado polo Ministerio de Economía e Competitividade.

BIBLIOGRAFÍA

- ÁLVAREZ-LIRES, F. J., ARIAS-CORREA, A., SERRALLÉ, J. F., & VARELA-LOSADA, M.: Elección de estudos de enxeñaría: Influencia de la educación científica y de los estereotipos de género en la autoestima de las alumnas. *Revista de Investigación en Educación*, 2014. Vol. 12 (1), 54-72.
- ÁLVAREZ LIRES, M., NUÑO, T., & SOLSONA, N.: “Las científicas y su historia en el aula”. Madrid: Síntesis, 2003
- KAHLE, J.: Will girls be left behind? Gender differences and accountability. *Journal of Research in Science Teaching*, 2004. Vol. 41, 961–969.
- SOLSONA, N.: Génesis y desarrollo de los saberes femeninos en la educación. *Revista AULA de Innovación Educativa*, 2010. Vol. 191, 18-27.